

בבית המשפט העליון

רע"א 237/98

לפני: כבוד השופט ס' גיבראן
כבוד השופט א' שהם
כבוד השופטת ע' ברון

המבקשים: הדסה אלימלך ואח'

נגד

המשיבים: 1. זאב אלימלך
2. רשות מקרקעי ישראל
3. פרידמן חכשורי חברה להנדסה ולבניה בע"מ
4. אביוד נכסים בע"מ

בקשה לפי סעיף 6 לפקודת ביזיון בית המשפט

החלטה

1. לפנינו בקשה למתן צו לפי סעיף 6 לפקודת ביזיון בית משפט, שהוגשה על ידי המבקשים 1-3 (להלן: המבקשים), בני משפחתו של המשיב 1.
2. ביום 21.7.2004 בית משפט זה נתן תוקף של פסק דין להסכמה שאליה הגיעו הצדדים, לפיה צו הפינוי מן הנכס הידוע כגוש 6137 חלקה 2 בתל אביב (להלן: הנכס), שניתן למשיב 1 במסגרת פסק דין בע"א 1229/95 בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו – יחול גם על המבקשים. אולם, בשונה מאשר הוסכם בהסכמי הפינוי-פיצוי שנחתמו בין הצדדים, הנכס לא נמסר למשיבות 3-4 (להלן: המשיבות) כשהוא "פנוי ונקי מכל אדם וחפץ" במועד שנקבע, וזאת מאחר שהמשיב 1 סירב לפנותו. בעקבות הפרה זו של ההסכמים, ביום 19.3.2015 שלחו החברות למבקשים הודעת ביטול אוטונומית. המבקשים, מצדם, הגישו המרצת פתיחה לבית המשפט המחוזי תל אביב-יפו (ה"פ המרצת הפתיחה) (להלן: המרצת הפתיחה) בגדרה ביקשו מבית המשפט המחוזי, בין

היתר, להורות על אכיפת הסכמי הפינוי שנחתמו בין הצדדים, ולהצהיר כי הודעת הביטול שניתנה על ידי החברות ניתנה שלא כדין.

3. ביום 22.6.2015 הוגשה הבקשה שלפנינו, בה מבקשים המבקשים מבית משפט זה לחייב את המשיב 1 לקיים את הוראות פסק הדין של בית משפט זה מיום 21.7.2004 ולפנות את הנכס; לזמן את החברות לדיון במעמד הצדדים; להורות לחברות לסלק את ידו של המשיב 1 מהנכס; ולאפשר לצדדים בהסכמי הפינוי לקיים את התחייבויותיהם. המבקשים מדגישים כי הם עמדו בהתחייבויותיהם על פי הסכמי הפינוי-פיצוי, ופינו את הנכס עוד בשנת 2007 – כאשר מאז לא פעלו החברות לתפיסת החזקה בבית הישן. זאת ועוד, לטענתם, גם לאחר שהמשיב 1 שב לנכס בחודשים האחרונים, לא עשו החברות דבר כדי להביא לפינוי, ובחרו בפתרון הקל של הודעה חסרת תום לב על ביטול ההסכמים, תוך ניסיון לשלול את זכותם של המבקשים לקבל את הפיצוי שהובטח להם.

4. המדינה מתנגדת לבקשה. לעמדתה, לא הייתה כל הפרה של איזו מהוראותיו של בית משפט זה מיום 21.7.2004. המדינה מבהירה כי הסכמי הפינוי-פיצוי שנחתמו בין החברות לבין המשיב 1 והמבקשים נחתמו שלא במסגרת פסק דינו של בית משפט זה, כי אם במסגרת עצמאית לאחר מתן פסק הדין שרק אישר את הפרה בין הצדדים. המדינה מוסיפה כי ככל שישנו מקום להגשת בקשה לפי פקודת ביזיון בית המשפט נגד המשיב 1, עליה להיות מוגשת לבית המשפט המחוזי שכן המעשים המיוחסים לו מהווים, לכל היותר, הפרה של פסק דינו של בית המשפט המחוזי. לבסוף, המדינה טוענת כי, להבנתה, בקשתם של המבקשים מהווה חזרה על סעד אשר כבר נתבקש במסגרת המרצת הפתיחה.

5. גם המשיבות מתנגדות לבקשה, שלדין מהווה אך חלק מניסיון המבקשים לחמוק מאחריותם החוזית. לגישתן, דין הבקשה להידחות, באשר היא נעדרת כל יסוד בדין או בעובדה. תחילה, המשיבות מצביעות על כך שאין למבקשים מעמד משפטי לדרוש את אכיפת פסק הדין בהליכים לפי פקודת ביזיון בית המשפט, שכן אין צו שניתן כנגד המשיבות 2, 3 ו-4 אותו ניתן לאכוף לפי הוראות הפקודה. כמו כן, המשיבות מצביעות על כך שיש להגיש בקשה לפי פקודת בזיון לערכאה הדיונית, למעט מקרים חריגים, שהמקרה הנוכחי אינו נמנה עליהם. משכך, היו המבקשים צריכים להגיש את הבקשה לבית משפט השלום בתל-אביב, אליו הוגשה התביעה לסילוק יד. לבסוף, לגישת המשיבות, ניתן לנקוט בהליכים חלופיים וראויים יותר לאכיפת ההסכמים –

ולראייה המרצת הפתיחה שהגישו המבקשים – ומשכך אין לאפשר מתן צו לפי פקודת ביזיון בית המשפט.

6. המשיב 1, מצדו, הודיע כי אינו מיוצג וביקש להשמיע את טיעונו בעל פה בפני בית משפט זה. נוכח התוצאה שאליה הגענו, לא מצאנו מקום להיעתר לכך, ונעבור כעת להכרעה.

7. לאחר שבחנו את טענות הצדדים, הגענו לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות. הליך ביזיון בית המשפט הוא הליך אכיפה קיצוני, שמקובל לראות בו הליך שיורי, לאחר שההליכים האפשריים האחרים נבחנו או מוצו. להפעלת מנגנון הביזיון השלכות כבדות משקל על הצד המפר, ועל כן מדיניות שיפוטית ראויה מחייבת כי מנגנון זה יופעל במשורה ובמקרים חריגים בלבד (ראו: ע"מ 1753/13 נווה צדק נ' הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה, פסקה 8 (28.12.2015); בג"ץ 4299/13 ברקוביץ נ' שר האוצר, פסקה 8 (7.5.2015)). להליך זה יש להיזקק רק במקרים מיוחדים, כאשר ההפרה היא ברורה וחד משמעית ומגלה חוסר תום-לב מצד המפר (ראו והשוו: ע"פ 6981/13 יקבי ירושלים אגודה חקלאית שיתופית בע"מ נ' אנטיפוד השקעות בע"מ, פסקה 11 לפסק דינו של השופט צ' זילברטל (9.12.2013); רע"פ 7148/98 עזרא נ' זלזניאק, פ"ד נג(3) 337, 348 (1999)).

8. במקרה שלפנינו, לא ניתן להצביע על הפרה ברורה וחד משמעית של מי מהמשיבים את פסק הדין שניתן בבית משפט זה, וככל שהיה מקום להגיש בקשה לפי פקודת ביזיון בית המשפט, היה לעשות כן לבית המשפט המוסמך. זאת, מאחר ש"דרך המלך המקובלת היא שבקשה לפי הפקודה תוגש לערכאה הדיונית ולא לערכאת הערעור, אף אם האחרונה שינתה מפסק דינה של הראשונה" (בע"מ 1855/08 פלוני נ' פלונית, פסקה ה' (6.2.2011)). יתרה מכך, קשה לראות כיצד מעשיהם של המשיבים 2, 3 ו-4 עולים כדי הפרה של אילו מפסקי הדין שניתנו בעניינם של הצדדים, וצודקים הם בטענתם כי, הלכה למעשה, בקשת הביזיון אינה מופנית נגדם. גם ביחס למשיב 1, דומה כי הליך הביזיון אינו מהווה את ההליך הראוי. כאמור, הליך זה מהווה הליך שיורי, ועל השימוש בו להיות מוגבל למקרים בהם לא קיימת דרך אחרת לביצוע ההוראה השיפוטית (ראו: רע"א 3888/04 שרבט נ' שרבט פ"ד נט(4) 49, פסקה 8 (2004); ע"פ 519/82 גרינברג נ' מדינת ישראל פ"ד לז(2) 187, 192 (1983)). בענייננו, המרצת הפתיחה שהגישו המבקשים לבית המשפט המחוזי מדגימה כי קיימת דרך חלופית לביצוע המבוקש בבקשה זו. לכך יש להוסיף את העובדה שהסכמי הפינוי-פיצוי לא

נכללו בהסכמות אשר קיבלו מעמד של פסק-דין. על יסוד כל האמור, אין בידינו לקבל את הבקשה.

9. סוף דבר, הבקשה נדחית. אין צו להוצאות.

ניתנה היום, כ"ט בתשרי התשע"ז (31.10.2016).

ש ו פ ט ת

ש ו פ ט

ש ו פ ט